

Maďarský cvičební řád pro pěchotu.

(1. sešit.)

Již v roce 1925 vydalo maďarské honvédské ministerstvo Cvičební řád pěchoty (MCŘP.). Máme dnes před sebou jeho I. díl (1. sešit), obsahující charakteristiku pěchoty, její výzbroje a všeobecné směrnice pro její výcvik.

Ustanovení maďarského řádu jsou pro nás ovšem svrchovaně zajímavá. Nejdůležitější z nich uvedeme doslova.*)

Řekněme hned, že maďarský řád je velmi podrobný, jasný a promyšlený.

Jeho I. díl se dělí na tyto části:

Úvod.

Všeobecná pravidla.

Výcvik.

Přílohy;

nehledě k Předběžným poznámkám, jež obsahují vyjmenování předpisů, vztahujících se k výcviku pěchoty.

Prodchli se tedy pisatelé MCŘP. formálně do značné míry vzorem německým a stavějí cvičiteli před oči:**)

pěchotu v armádě (úvod),
prostředky jejího boje,

*) Ježto shody i rozdíly nejlépe vysvitnou srovnáním názorů, doporučujeme čtenáři, aby, než bude v četbě pokračovati, si vzal k ruce náš P-I-1. Příslušné odstavce najde v poznámce.

**) Ausbildungsvorschrift für die Infanterie (AVJ), I. díl.

její taktiku,
všeobecný nácvik této taktiky a pak výcvik jednotlivce a každé jednotky zvláště.

Shledáme, že se i po stránce věcné názory obou řádů místy podobají. Poznamenáváme místa úplné shody.

Ú v o d

pojednává v 27 odstavcích o pěchotě, o jejím významu v armádě a v boji, o její výzbroji a o její taktice.

„Pěchota je ze všech zbraní nejdůležitější.“ (1.)*)

Rozhoduje bitky a boje. Ostatní zbraně mají za hlavní úkol: „pomáhati pěchotě dobývati vítězství.“

A je přední povinností velitelovou obstarati a zajistiti pěchotě pomoc sesterských zbraní a uvésti tuto pomoc v soulad s pěchotou.

„Tato nutná pomoc sesterských zbraní nesmí však zmenšovati podnikavost a sebevědomost pěchoty. Její útočný duch nesmí nikdy trpěti tím, že pomoc ostatních zbraní je neúplná, nebo chybí vůbec. Pěchota i v takovýchto případech bude moci s úspěchem bojovat a svými silami může zvítězit, když využije vhodného okamžiku, který se jí naskytne za útoku nebo za obrany.

Hrdinství, chladnokrevnost, houževnatost, lest, vtípnost spojená s plánovitým a jistým použitím zbraní pěchoty, zajišťuje v takovýchto případech vítězství (2.)**)

„Poněvadž jen pěchota může dobýt úplného vítězství, připadá jí na bojišti nejtěžší část úkolu“ (3).

Poněvadž tedy pěchota nese tíži boje a pěšák denně je v situacích, „do nichž jen zřídka přijde voják jiných zbraní“ a v nichž musí jednati na svůj vrub, („rozptylující boj pěchoty“), je nutné, aby byl „mužem na svém místě“; mužem zdravého rozumu, duševně silným, tělesně obratným, ocelových nervů. A ani v nejhrošších situacích nesmí myslet jen na sebe. Odhodlaně musí své celé „já“ nasaditi pro dobro svých druhů a celku. (3.)

„A když každý jednotlivec pěchoty s plamennou láskou k vlasti, odhodlaností a se zděděným sebezapřením jde v boj a když se pro těžké okamžiky zápasu vyzbrojil železnou kázní a dokonalým výcvikem, bude nepřemožitelný.

Pak zvítězí v bitkách a srážkách a rozhodne v dobrém osud své vlasti a svého národa.

A pak jemu přede všemi náleží sláva.“ (4.)

Je těžko výše postavití poslání pěchoty. Vlast a národ. Vítězství a sláva — toť morální meta a vzpruha současně maďarského pěšáka, jenž má s ní vystačiti třeba i bez podpory ostatních zbraní. Je málo materiálu, je tedy položen důraz na mravní idey, na mužné ctnosti a na výcvik.***)

Pro rozdělení svých zbraní pěchoty mají Maďaři hledisko německé.

Jsou zbraně lehké a těžké.

Lehké jsou: puška, lehký kulomet, pistole, puškový a ruční granát, bodák (útočný nůž).

*) Číslice v závorce uvedené značí příslušné články řádu.

**) A. V. J. — 1. díl, čl. 41.

***) P-I-1, čl. 561.

Pro nás je zajímavé, že Maďaři očekávají od hromadné palby 80—100 pušek dobrý účinek proti letounům, létajícím pod 1000 m. (7.)

Lehký kulomet je nejdůležitější zbraní pěších rot a střel pod 1000 m i na letouny.*) Přes 1200 m (proti cílům pozemním) nesmí střeliti. (8.)

Důležitou zbraní je bodák, hlavní zbraň pro boj zblízka (zvláště v noci). Je doplňován útočným nožem. Uvidíme níže důsledky, jež jsou z toho vyvozeny pro výcvik.

Těžké zbraně jsou: těžký kulomet, minomet a doprovoďné dělo.

Těžký kulomet je nejmocnější zbraní pěchoty; v útoku i na větší vzdálenost podporuje spolu s dělostřelectvem postup střeleckých a úderných rojů, působí do hloubky nepříteli a doplňuje dělovou palbu, a když dělostřelectvo nemůže rozeznati přední části, ji i nahrazuje (!). Mnohdy střílí i nepřimo. Je zdrojem palby a vystupuje v této své funkci vždy ve spojení s ostatní pěchotou.

Bojové zásady pěchoty. (P-I-1, 541—543.)

Pěchota si vynutí rozhodnutí buď útokem neb obranou (19.) Nemylme se však! Jen

„Útočný duch jednotky je měřítkem její vnitřní hodnoty“ (21)**) a „Obrany používá pěchota jen přechodně, když ji totiž okolnosti k tomu přinutí.“ Nicméně — „i v obraně, užívá-li vhodně základních zásad obranného boje, může zdrtiti útoky přesily a svoji mravní převahu uplatnit okamžitými protiútoky (protiúder) a připravit si tak podmínky k rozhodnému protiútku.“

„Útočného ducha třeba tedy každým prostředkem vštěpovat a do nekonečna pěstovat.“***)

Pěchota, která si základní zásady útočného boje po čas výcviku úplně osvojila, může směle využiti této vlastnosti i proti početnějšímu a lépe vyzbrojenému nepříteli v odhodlaném útoku. Když ještě mimo to její bojovou činnost opanuje vůle směřující zničení nepříteli, jistě může postaviti zákon vůle nepřátelské a může si bezpodmínečně zachrániti volnost jednání.“ (21.)

Ostatně citujme dále:

„Mimo všeobecné vojenské ctnosti (láska k vlasti, hrdinství, houževnatost, odhodlaná železná vůle, kázeň, sebezapření, chladnokrevnost) jsou ještě základní činitelé úspěšné bojové činnosti pěchoty:

- a) účelné, cílevědomé a souladné použití palby a pohybu;
- b) snaha překvapit nepříteli;
- c) zručnost a největší odhodlanost v boji zblízka;
- d) zachování chladnokrevnosti k nezvyklým nepřátelským bojovým prostředkům a otužilost proti nepříznivým povětrnostním podmínkám;
- e) vhodné využití předností, které skýtají terénní kryty, tma, rozednívání, déšť a vánice.“ (26)

*) Totéž A. V. J., 1. díl — tabulka výzbroje.

**) A. V. J., 1. díl, čl. 41.

***) Tamtéž, čl. 22, 41.

V následujících odstavcích jsou tyto požadavky rozvedeny.

Co se palby a pohybu týká, žádá předpis zvláště:

palby přesné a klidné,

rychlá jejich soustředění,

správné doplnění dělové palby palbou pěchoty, totiž snaha dosáhnouti co největšího účinku vlastní palby v celkovém palebném plánu (!).

Velmi je zdůrazňováno překvapení a lest.

Konečně „v boji zblízka musí naše pěchota uplatnit s největší odvahou a obratností vrozenou schopnost Maďara k bitvě, který si i s několika protivníky dovede poradit“ (26). (Důsledně se státní politikou, která, zdá se, rovněž chce si umět pomoci s „několika protivníky“.)

„Pěchota se musí naučit, aby využila noci k tomu, co ve dne pro nepřátelskou palbu nebo pozorování jen těžko nebo vůbec nemůže provést. Ale musí rozumět i tomu, aby jmenované bojové zásady nejen ve dne, ale i v noci, za mlhy, v dešti nebo ve vichřici a i v nejrušnějším terénu nejdokonalejším způsobem uplatnila“ (2).

„Pudové uplatňování těchto zásad zajišťuje pěchotě v kterémkoli období a odvětví boje úplnou převahu.“ (27)

Ustanovení MCŘP. se kryje, pokud se týče zásad boje pěchoty, do veliké míry (AVJ, I. díl).

„Útočný duch jednotky je měřítkem její vnitřní hodnoty“ (AVJ, I. 41). Obrana, byť někdy i vyžadovala „větších obětí a sebezapření než útok“ (MCŘP. 22, AVJ, I. 44) je jen tehdy na místě, když je okolnostmi vnučena.“ Kdo se však odváží doznati takové okolnosti?

Lze však říci, že MCŘP. je radikálnější než AVJ v ocenění obou způsobů boje. AVJ mluví v obraně o palebné přehradě a protiútocích, MCŘP. zdá se, vědomě zvyšuje a zdůrazňuje protiúder a rozhodující protiútok.

Názory o pronásledování — „neúnavném, prováděném stůj co stůj a i při úplném vyčerpání“ a o ústupovém boji a manévru jsou rovněž celkem tytéž. (MCŘP. 23, 24, 25, AVJ 40—44.)

Zásady o „hospodárnosti sil“ (P-I-1, 542), v maďarském řádu neznáme, neboť ta by mohla svěditi „k šetření se“ a to, zdá se, není úmyslem pisatelů.

Za to jsou silně a na prvním místě zdůrazněny mravní síly (vojenské ctnosti), souhra palby a pohybu, schopnosti pro boj zblízka a atd.

Je třeba zdůrazniti význam, který přikládají Maďaři palbě,^{*)} boji na bodák, nočním operacím, překvapení, lsti. Lstivost je, zdá se, jejich národní vlastností.

Sebevědomí jejich pěchoty bude veliké: „Pudové uplatňování těchto zásad zajišťuje pěchotě v kterémkoli období boje a jeho odvětví — úplnou převahu“ (27).

Všeobecná pravidla výcviku

(čl. 28—81)

stanoví v člancích 28—36 především rozdělení výcviku. (P-I-1, část I.) Ten se dělí na výcvik jednotlivce a na výcvik v jed-

^{*)} Viz níže ustanovení o střeleckém výcviku.

notce, v níž rozeznává cvičení pořadová, přípravná a bojová, jejichž zásady a definice jsou podobny našim. O pochodových cvičeních se nezmiňuje.

Zdůrazňuje se nebezpečí složitých věcí a výcvikových formalit, neboť ve válce jen to vede k úspěchu, co je jednoduché a přirozené.

Články 37—51 vymezují jednotlivé taktické pojmy. Mnohé jsou odlišné od našich a ne bez zajímavosti. (P-I-1, 68—70.)

Tak na příklad:

Tvary přípravných cvičení jmenujeme „bojovými tvary“.

Bojové tvary jsou: „přibližovací“ a „útočné“ tvary (obránná seskupení).

Přibližovací tvary jsou ty tvary, kterých používáme ještě před vstupem do nepřátelského palebného pásma dělostřelectva a v samém palebném pásmu do té doby, dokud sami nezapočneme palbu vlastními zbraněmi pěchoty.

U přibližovacích tvarů pod „učleněným shromážděním“ rozumíme paprskovitě rozčlenění pochodového proudu praporu, pluku a vyšších svazků v menší pochodové proudy, aby se dosáhlo větší bojové pohotovosti;

„rozčleněním“ nazýváme rozčlenění roty a menších jednotek na další malé a nejmenší jednotky. Rozčlenění provádíme buď z učleněného shromáždění nebo přímo z pochodového proudu.

Rozčlenění — nezávisle na účinku palby — používáme u každé jednotky i proti nepřátelskému leteckému pozorování a proti leteckým útokům.“ (43)

„Rozvinutím“ rozumíme přechod z přibližovacích tvarů do tvaru útočného.“ (44)

„V přibližujících tvarech označíme obvykle jen vedoucí jednotku a té udáme směr. Při větších svazcích výjimečně můžeme dát i každé jednotce zvláštní směr.“ (48)

„Při útočných tvarech obvykle přidělujeme bojujícím jednotkám „útočné pásmo“. V malých poměrech výjimečně můžeme stanovit směr útoku „směrovou čarou“, kterou dáme buď křídlu nebo středu jedné jednotky.“ (49)

„V o b r a n ě jmenujeme bojové pásmo „obránným pásmem“. To to musíme označit u všech bojujících jednotek, počítaje v to družstvo, nejen do šířky, ale i do hloubky. (50)

„Pásmo hlavního odporu“ je prostor, kde si umístí jednotky, velené do obranného pásma, své zbraně.

Přední hranici pásma hlavního odporu jmenujeme „čarou hlavního odporu“.

„Bojové přední stráž“ jsou ony menší síly, které jsou posunuty před pásmo hlavního odporu a jejichž úlohou je zajistiti čaru hlavního odporu proti překvapením a nepříteli držeti v nejistotě, kde je čára hlavního odporu.“ (51)

Protiútok je rozhodující útok hlavních záloh (= záloh vyšší jednotky).

„Protiúderem“ jmenujeme samočinné nebo nařízené útoky záloh pásma hlavního odporu, kterými zatlačí nepřátelské části, jež vnikly do pásma hlavního odporu.“ (51)

Rovněž palby jsou přesně definovány.

Ale palebný plán není, jako u nás, sestava „paleb“, nýbrž „plánovitě promyšlené postavení zbraní tak, aby účinek jedna druhé doplňovaly.“

„Čelní palba“ je palba, která působí kolmo na obrannou linii. Každá jiná, ale jen z jedné strany účinná palba se jmenuje „bočná palba“. Palba, účinkující z několika stran najednou, se nazývá „křížová palba“.

„Soustředění palby“ je trvale účinná palba většiny zbraní jednoho druhu nebo různých zbraní na tentýž cíl.“ (52).

Předvídá se palba mezerami i přes hlavy vojsk atd.

Čl. 53. definuje pojmy pro úpravu terénu.

Následuje velitelské „desatero“ (54—64).*)

„Vliv osobního chování velitele na jednotku je nedožrnný. Základní podmínkou dobrého a účinného vedení je autorita. Důstojnost si získá velitel:

je-li jeho vystoupení klidné, jisté a sebevědomé,

je-li v požadavcích vždy stejnoměrný,

je-li v svém jednání nesrovnatelně důsledný,

získá-li si porozuměním a obětovným staráním srdce svých podřízených.

Slabost je škodlivá.“ (54)

„Důstojník nechť je vždy jasným vzorem mužstvu. Mužstvo zvláště v kritických okamžicích slepě následuje svého představeného, když pracuje s jistotou a odhodlaně. (55)**)

„Velitel nechť se nikdy nemísí malicherně do působnosti svých podřízených. Malicherné vměšování udělá z podřízeného hračku bezmyšlenkovitou a bez duše, ochromuje jeho iniciativu a energii; ničí víru podřízených velitelů a jednotek v jeho vědomosti a schopnosti.“***)

Těchto vlastností však při rušivém účinku boje máme v největší míře potřebí.“ (56)

„Velitel má zachovat rozvahu a chladnokrevnost i tehdy, když zjistí chybu nebo když se přihodí nedorozumění.“ (57)

Jsou to tedy vojenské znalosti a mužné ctnosti (charakter), na nichž stojí a o něž se opírá autorita maďarských velitelů pěchoty. Není pochyby, že v míru ji dobře doplňuje převaha, získaná všeobecným vzděláním (P. I. 1,544)., neboť toto dělí a zvětšuje rozdíly, ale v boji činí muže velitelem jeho charakter a jeho vojenská hodnota.

Důležitá je věta, žádající, aby se velitel snažil získati důvěru a proniknouti k srdci podřízeného porozuměním jeho povaze a starostí o něho.

Zdůrazněna dále důležitost spojovací služby a pozorování. V zásadách pro volbu místa velitele rád žádá:

„V kritické situaci, nebo když nás ohrožuje nebezpečí citlivých ztrát, velitel nechť je v každém případě u své jednotky“ (61).

„V boji nechť se stará každý velitel pěší jednotky zvláště o spojení“ (62).

*) P-I-1, 544.

**) Franc. řád pěchoty (zatímni), 2. díl, č. 44.

***) A. V. J. I., čl. 6.

Odstavce 65—81 pojednávají o vydávání rozkazů a obsahují též povely, dávané znamením. (P—I—1, 544.)

„Bojové rozkazy budtež krátké“ (75).

„V kritické chvíli je mnohdy osobní příklad nejlepším rozkazem“ (77).

„Před vydáním rozkazu, i kdyby bylo sebe více naspěch, najdeme si vždy chvílku — třeba i jen několik okamžiků — k uvažování.

Od velitele pluku nižší velitelé vydávají písemné rozkazy jen tehdy, když nemohou osobně rozkazovati nebo když nemohou používatí telefonu z obavy, že rozhovor by byl nepřítelem vyslechnut“ (80).

Ústně nebo telefonicky daný rozkaz je nutno v ž d y opakovati nebo dáti si opakovati.

V ý c v i k. (P—I—1, hlava I.)

Maďarský řád jde přímo:

„V míru je vykonávána služba vojínovi školou p r o v á l k u.“ V míru se musí též naučiti všemu, co musí věděti o vojně, aby ob-
st á l n a s v ě m m í s t ě.

Těchto znalostí nabude výcvikem“ (82).

A v své stručnosti d o k o n a l e oceňuje význam výcviku:

„Dobrý výcvik zmnohonásobí sílu, vyrovná přesilu nepřítele a zabrání velkým ztrátám.

Ani nejdokonalejší výstroj a výzbroj nemůže nahraditi ne-
úplný výcvik. V celku totiž ne stroj, ale vždy člověk rozhoduje boj“ (83).

A poněvadž „na vojně rozhoduje boj“, může býti konečným cílem výcviku jen získati potřebné tělesné i duševní schopnosti k boji.

„Proto každé odvětví výcviku je jen tehdy účelné, když směřuje k bojovému výcviku. Důležitost výcviku a jemu věnovaný čas ur-
čuje se v poměru, v jakém přispívá k bojovému výcviku“ (84).

Prostředky metodického rozvoje bojových schopností jsou:

výchova,
vyučování a cvičení,
dril (t. j. zdokonalování).

„Výchovou možno a třeba rozvinovat a stupňovat morální a tě-
lesné síly, učením a cvičením především rozum a pohotovost v ob-
sluhování zbraní. Drilem musíme vpravit do vojáka všecko, co musí
přesně, skoro pudově vykonat i v největší osamocenosti a nebez-
pečí“ (85).

Výcvik má býti veden promyšleně, plánovitě, souvisle, střídavě
a živě. V následujících odstavcích jsou tyto pojmy rozvedeny velmi
podrobně.**)

Tak na příklad o plánovitosti se praví:

„Základní prvky plánovitosti jsou:

stupňování duševních a tělesných požadavků s největší pra-
videlností;

*) A. V. J. I., čl. 12.

**) A. V. J. I., čl. 13.

stupňovaný postup od základních a lehkých věcí k složitějším a těžším;

důkladné využití času věnovaného jednotlivým odvětvím výcviku;

správné rozdělení látky jednotlivých odvětví výcviku vzájemně se připravujících a doplňujících;

stálé pozorování a správné ocenění postupu schopností pro boj u jednotlivých vojáků právě tak, jako u jednotek:

svěření výcviku jednotlivým velitelům na jejich odpovídání a samostatnost cvičitelů.

U pěchoty velitel roty a vyšší, v rámci daném řády a směrnicemi, je každý velitel při výcviku své jednotky úplně samostatný i ve volbě prostředků. Ale jest odpověden za úplný výcvik své jednotky.*)

Představení se jen tehdy mohou míchat do výcviku, když pozorují odchylky od platných řádů a směrnic. Látku, způsob a čas jejich přehlídek určují „Směrnice pro výcvik jednotek“.

„Ale i v rotě samé ponechme velitelům v rámci úlohy, jim svěřené, samostatnost a odpovědnost. Jejich chut do práce můžeme takto stupňovat a využití jí pro lepší výsledek“ (88).**)

V „rozdělení výcviku“ najdeme přibližně naše zásady. Právě se se tu:

„Dnešní boj pěchoty charakterisuje i při velké samostatnosti a osamocenosti bojovníka pečlivá a těsná spolupráce všech živých i neživých sil a zejména palby a pohybu.

Abychom tomuto požadavku mohli vyhovět,

musíme nejprve jednotlivé vojáky vycvičit v celé látce pěšího výcviku na samostatně myslící, ukázněné bojovníky, kteří, odkázáni i sami na sebe, zastanou své místo, a kromě toho vědí, že se síla neskrývá ve výbojnosti jednotlivce, ale v samočinné, k společnému cíli směřující spolupráci všech;

potom musíme sloučit jednotlivé vojáky do pevných jednotek pořadovými cvičeními tak,

abychom mohli konečně osobně úplně schopné vojáky a citem soudružnosti proniknuté jednotky vycvičit formálním částem boje (přípravná cvičení) a podstatě (způsobu) boje“ (91). A zdůrazňuje se:

„Důkladný a pečlivý výcvik jednotlivce je základním kamenem pro činnost celé armády (!) a měřítkem její jakosti!! (P-I-1, 14.) Nedbalost při výcviku jednotlivce je tedy hřích, který se brzy vymstí.“ (92)

Při výcviku roty se zdůrazňuje spolupráce s ostatními zbraněmi, hlavně s dělostřelectvem. Není-li v posádce dělostřelectva, musí tam býti případ od případu vyslání dělostřelečtí důstojníci, kteří stanoví podrobnosti předpokládané dělostřelecké spolupráce. (97) (P-I-1, 550.)

Teprve nyní (odst. 100—112) přichází část, pojednávající o odvětvích výcviku (P-I-1, hlava I).

Řád vidí, že voják potřebuje pro boj vysokého stupně mravních, duševních a tělesných sil. Získá je:

mravní výchovou,
bojovým výcvikem.

*) A. V. J. I., čl. 6.

**) A. V. J. I., čl. 6.

Odstavec o výchově mravních sil (čl. 101) je nejlépe citovati celý, když maďarský řád jim přikládá takový význam.

„Mravní síly doplňují a stupňují duševní a tělesnou bojeschopnost. V kritických okamžicích, mezi jednotkami jinak rovnocennými, ob stojí nejlépe na svém místě a ve svůj prospěch skončí boj ta, jejíž mravní síla je nejvyšší.

K mravním silám počítáme:

lásku k vlasti,
ukázněnost,
chrabrost a houževnatost,
smysl pro čest,
ducha jednotky, družnost a
důvěru k představeným.

Lásku k vlasti, kterou vstúpila do duše vojáka rodina a škola, musíme stupňovati po čas vojenské služby do nejvyšší míry. Tato ctnost dodá vojákovi nejmocnější sílu k vyplnění odpovědného poslání, sahajícího až k sebezapření.

Každý voják musí vědět, že s výborným a národně přesvědčeným vojskem stojí nebo padá vlast.

Ukázněnost prýští ze vzorného příkladu představených a z jejich důsledného požadování bezpodmínečné poslušnosti, pořádku a přesnosti v každé službě.

Už od prvního dne musíme kázeň důsledně zachovávat, aby se nenápadně stala druhou přirozeností vojáka. Jen takto ujatá kázeň ob stojí zkoušku i v kritických chvílích.

Chrabrost je národní charakteristickou známkou Maďara a je tradičním od předků zděděným závazkem každého maďarského pokolení. K jejímu zvelebení přispějeme obcerstvením maďarských válečných dějin, hlavně památkami hrdinských činů tisíců maďarských bojovníků za světové války. Zejména vzpomínka na chrabrost nejbližších příbuzných anebo krajanů bude zvětšovat v našich vojácích hrdost na to, že jsou maďarskými vojáky, a podporovat jejich udatnost.

K rozvíjení houževnatosti chopme se každé příležitosti a její vítězství dokazujeme příklady. Na to nepoukazujeme jen po čas teoretického vyučování, poněvadž i v drobných událostech denního života najdeme k tomu dost přesvědčujících případů.

Na vojně jsou těžké, ba zdánlivě zoufalé situace skoro každodenní. Každý voják musí vědět, že je musí a houževnatým úsilím i může překonat.*)

Mohutnost cti, smysl pro celek a družnost dokazujeme vojákovi takovými příklady, které nejlépeji proniknou k jeho citovému a smyslovému světu.

Získání důvěry v představené zakládá se na mravní a duševní vyvýšenosti představených, mimo to i ve vyvýšenosti tělesné zručnosti a takto získané autority těch, kteří se přímo stýkají s mužstvem. Dále zejména v promyšlenosti výcviku a na přímé starostlivosti o osud podřízených. Snaha po popularitě je však škodlivá.“ (101.)

Část maďarského předpisu o výchově mravních sil je velmi dobrá. Její poměrná dokonalost vysvitne, srovná-li čtenář s maďar-

*) A. V. J. I., čl. 33.

ským předpisem ustanovení našeho P-I-1. Oba předpisy stejně zdůrazňují důležitost mravních sil.*) Oba mají pravdu. Jen čestný, statečný, obětavý pěšák může se vydati v zápas a nasadit svůj život.

Zač? Maďarský řád praví: za vlast a národ. Dovolává se národního citu poukazem na udatnost předků a buduje „národně uvědomělé vojsko“. Rodina a škola jsou jeho předchůdci, jakousi „předšíní armády“.

Je škoda, že P-I-1 (71, 543) nemohl mluvit tak přímo, obsažně a důsledně. Jeho velkolepé mravní výchově chybějí dva silné sloupy: myšlenka národní a pojem cti.

Co se bojového výcviku týká, MČRP. praví, že jej částečně připravují a doplňují tato odvětví:

pořadová cvičení — ukázkou duše i těla, tělocvik**) — je přípravou k bojovému výcviku, neboť dodá potřebnou sílu, zručnost, pružnost, houževnatost k snášení bojových únav. A rozvíjí též udatnost, odhodlanost, sílu vůle, podnikavost a družnost.

Avšak jeho účelem není dosíci výborného výkonu jednotlivce, nýbrž vystupňovati výkon všech (celku).

Vlastní účel této tělesné výchovy je:

„S vojenského stanoviska má tělesná výchova za účel utužití vojáka hlavně pro boj zblízka. Cíl má ten, abychom vrozený sklon k bitvě jednotlivých vojáků v boji může proti muži, proti jezdcům na koni i pancéřovým vozidlům, stupňovali v neodolatelnou převahu, uplatňující se i k několika protivníkům. Potřebnou hbitost, vynalézavost, sebedůvěru a vůli k podnikavosti mohou mu dáti jen jednotlivá a v skupinkách mnohokrát prováděná cvičení.

Voják ať každé ráno před snídaním po 15 minut pěstuje tělocvik.

Mimo to po čas zaměstnání, účelně a poměrně rozděleného, věnujme všeobecné tělesné výchově a boji zblízka týdně dvě hodiny (po 50 minutách).

Nikdy však nesmíme celé dopoledne neb odpoledne věnovati jen tělocviku.“ (104)

Na závody smíme vojáky připravovati jen při hodině tělocviku nebo po zaměstnání.

Pochodová cvičení — zaručují nám pohyblivost jednotky.***)

Jsou konána každých 15 dní, požadavky jsou stále stupňovány. Při nich se důsledně „driluje“ pochodová kázeň, polní služba nebo chování při náletu nepř. letounů — učleněné shromáždění, rozčlenění, rozvinutí, uvedení v hotovost.

Velmi pozoruhodné jest ustanovení MČRP. o střeleckém výcviku.†)

„Střelecký výcvik je nejdůležitější doplňovací část bojového výcviku. I nejlepší výzbroj je jen tehdy cenná, umí-li s ní jednotka, přiměřeně k účelu, dobře zacházet.

*) „Mravní výchova je základ celé vojenské služby“ (P-I-1, 71).

**) P-I-1, 75 a dále.

***) P-I-1; čl. 30.

†) V P-I-1 chybí takové ocenění střeleckého výcviku. — A. V. J. I. 20.

Každý cvičný den věnujeme 1 hodinu kterémukoliv odvětví střeleckého výcviku. Podrobnosti a čas jim věnovaný stanoví „Střelecká instrukce pro ruční zbraně a kulomet“.

Střelbě dávejme sportovní charakter; na střelnici jiné cvičení prováděti je přísně zakázáno.“ (106).

Výcvik v technické službě — pěchota si musí osvojití používání polní lopatky jak v útoku, tak v obraně. Tyto opevňovací práce mají býti konány za každého bojového cvičení.

Výcvik proti plynu — záleží v tom, že voják každou činnost i při pořadových cvičeních (kromě v běhu) musí dokázati s nasazenou maskou tak dokonale jako bez ní. Proto se musí začít cvičiti s maskou hned při prvním výcviku.

Výcvik v polní službě — je třeba konati po celý rok, nejen v některých obdobích. Úlohy berme z malé války (guerilla), hlavně z podniků, prováděných v týle nepřítele.

Výcvik ve spojovací službě — každý voják musí znáti nejdůležitější pojítka, každý poddůstojník Morsovu abecedu.*)

Bojový výcvik vlastní, jenž je konečným účelem všeho výcviku, se dělí na dvě části, a to na průpravná cvičení (P-I-1, 29) a na bojová cvičení (P-I-1, 547 a d.).

Průpravná cvičení se podobají našim i účelem i prováděním (bez značkařů, bez námětu).

Nač položití důraz?

Na rychlé chápání rozkazu,
bezvadné provedení,
ukázněné a rychlé,
naprostou pozornost,
dodržení směru,
spojení.

Při bojových cvičeních je třeba věnovati největší pozornost vypěstění a stupňování útočného ducha a iniciativy.

Jednotka se musí naučit pohlížeti na obranu jen jako na přechodně vnucené přerušení útoku (odst. 111, 22).

Bojová cvičení jsou dvojí, a to:

jednoduchá (P-I-1, 551) a
velitelská (P-I-1, 553).

„Jednoduchá bojová cvičení slouží k bojovému výcviku jednotky. Při nich musíme nejdůkladněji cvičiti boj jednotek oboustranně ve svazu.

Velitelská bojová cvičení provádíme jen po úplném bojovém výcviku jednotky k cvičení rozhodnosti vedoucích (počínaje velitelem družstva). Při těchto bojových cvičeních často postavíme vedoucího společně s jeho jednotkou do většího svazku nebo do úplně samostatného položení.

Prováděti bojová cvičení častěji v témže terénu, s týmž námětem a drilovati je skoro jako ukázkové, pro oko ladné bojové momenty je přísně zakázáno.“ (111.)

*) A. V. J. I., 13: Každý musí znáti pojítka a uměti abecedu Morseovu.

Při zakládání bojových cvičení, při jejich vedení a rozpravě vychovávejme velitele v každé hodnosti a každého stupně, jakož i vojáka důsledně k tomu, že čím je těžší situace, tím nutnější jest odhodlaná činnost, jednoduché a energické rozhodnutí.

Nejde však nijak o to, abychom vykonali věc, jak nejlépe lze pomyslit, nýbrž abychom i v nejtěžších okolnostech vůbec jednali a zůstali důslední až do konce. Jen nerozhodnost a váhavost je chybná a nečinnost je hanebná.“*)

Přílohy.

1. sešitu MČRP. jsou tři, a to:

příloha a) Výcvik nováčka.

příloha b) Sbirka příkladů pro závody.

příloha c) Osnova a provádění bojových cvičení.

Příloha a)

v 25 odstavcích stanoví vše, čeho je třeba cvičitelům věděti, aby „za určitý čas byl člověk přetvořen v bojeschopného vojáka.“

Od bojeschopného vojáka se vyžaduje, aby v četě, v kasárnách jak při pořadových, tak i při bojových cvičeních zastal své místo.

Nováčky jsou cvičeni ve zvláštních četách (u každé roty) cvičiteli, znalými zvláště ve výcviku střeleckém a tělocviku (boj zblízka), přísnými, kteří však s vojínů zacházejí po lidsku a kteří jsou trpěliví, usilovní a dobře znají lidi. Cvičitelé pracují stále se svými lidmi, ale nemusí tentýž cvičitel učití všem odvětvím výcviku.

Hlavním předpokladem pro dosažení výsledku je dobrá vyučovací metoda.

Výcvik nováčka trvá 4 měsíce.

V prvních osmi nedělích se má vycvičiti na úderníka, zacházení s kulometem a poznati semknuté a bojové tvary družstva.

Pak se začne výcvik specialistů, jež vybere v každém praporu komise, sestavená z velitele praporu a důstojníků, kteří nováčky znají.

Od devátého do dvanáctého týdne si musí nováček osvojití používání všech lehkých zbraní jak v roji střeleckém, tak i v úderném a musí se seznámiti se semknutými a bojovými tvary čety.

Koncem dvanáctého týdne musí býti nováček schopen zastávati asistenční službu a může býti přidělen k službě strážní.

Od 12—16 týdne dokončí nováček výcvik družstva v jednotlivých úlohách a osvojí si bojové způsoby třídružstevové čety.

Denně cvičí:

v prvních dvou nedělích 4 hodiny,

v druhých dvou nedělích 5 hodin,

od 5. týdne 6 hodin.

Tělesná výchova má s počátku vyměřeno mnoho času (nabytí tělesné i duševní rovnováhy, odstranění nejistoty), rovněž otužování pochody.

Od 5. týdne počínaje je týdně konáno celodenní cvičení v terénu (i stravování v terénu).

*) E—3, Exercierreglement für die k. u. k. Fußtruppen, čl. 548.

V prvních nedělích jsou konány vycházky do terénu, při nichž se vojín učí znáti jednotlivé předměty v terénu, posuzovati kryty atd.

Střelecký výcvik je důkladný. Střelba se vzduchovkou se začne v 3. týdnu, cvičná s puškou ve 4. týdnu, z kulometu v 9. týdnu atd.

Službu v poli musí nováček dokonale ovládati koncem 12. týdne.

V prvních nedělích se věnuje hodně času rozvíjení mravních sil (přednášky, zpěv, recitace), aby si je nováčci upevnili. Důležité je vzbuditi vlasteneckou snahu, smysl pro čest, šlechetné snažení, cit pro kázeň a pořádek.

Také osvětovou výchovu MCŘP. zná.

Negramotní mají býti vyučováni mimo dobu řádného zaměstnání. Ostatním vojínům je týdně na psaní, čtení a počty věnována 1 hodina. (P-I-1, 73, 74.)

Rád stanoví podrobně výstroj a výzbroj nováčka v různých údobích výcviku. Stanoví, jak budou zpracovány rozvrhy; při povšechném rozvrhu výcviku se nemá počítati s prvními 3 dny po nástupu nováčků.

Následují rady cvičitelům.

A závěr:

„Použijme každé příležitosti k tomu, aby nováček viděl sesterské zbraně a poznal jejich účinek.“ (25)

„Po čas výcviku dbejme zvláště toho, abychom v nováčcích vy-pěstovali co nejlépe chuť a zálibu k vojenskému povolání, aby byli hrdí na svůj vojenský stav a aby se stali veselými a otužilými vojáky.“ (26)

Příloha b).

Obsahuje úlohy:

z oboru bojového výcviku pěchoty,
z výcviku ve střelbě,
z oboru polní střelby,
z oboru pro hlídky,
pro telefonisty,
pro zákopníky.

Na příklad z oboru bojového výcviku pěchoty:

a) „Vojín ležící v poloze k palbě anebo za krytem v příslušné poloze těla, v pochodovém výstroji.

Přiskok do nové palebné polohy a vypálení několika výstřelů na polní cíle.

Ocenění: podle času, hodiny a podle počtu zásahů.

Chybné body: třeba prohlédnouti pušky, nejsou-li poškozeny.

b) Totéž, ale vojin dá několik výstřelů i před přiskokem.

c) Touž úlohu provedeme i se střeleckým rojem a družstvem těžkých kulometů.

Ocenění: při rojích se počítá celkový výsledek (nejkratší čas, nejvíce zásahů) roje.

Příloha c)

je zatímnním výpisem z připravovaného služebního předpisu „Pokyny pro cvičení jednotek“.

Zásady, jež vytyčuje, jsou:

„Důkladné provedení bojových cvičení, sloužících k bojovému výcviku jednotek, spotřebuje mnoho času. Proto největší účinek přinesou nám cvičení krátkých bojových momentů (proti značkařům anebo proti značkující jednotce) a ne cvičení souvislých bojových výkonů.“ (1)

Postup cvičení je tento:

krátké bojové momenty proti značkařům,
provedení 2—3 bojových momentů v souvislosti,
bojové cvičení proti značkařům jakožto rámcové cvičení,
oboustranné rámcové cvičení,
souvislé bojové cvičení proti značkařům,
oboustranné.

Ke každému cvičení nutno sestaviti námět.

Nikdy neprováděti bojových cvičení na cvičišti, nýbrž jen v terénu.

Velitelé i jednotky se chovají vždy bojově.*)

„Bojové chování velitelů musíme požadovati proto, abychom se přiblížili nesnáším velení v boji a aby jim velitelé navykli. Leč takto můžeme se vyhnout i tomu, aby mužstvo ve válce uprostřed nebezpečí nevidělo jiné chování svých velitelů, než jak tomu bylo zvyklé v čas míru.

Když vedoucí cvičení nařídí se stanoviska výcviku odchylku od této zásady, musí to vždy oznámit cvičící jednotce.“ (15)

Rozkazy mají býti úplně bojové a mají býti provedeny do důsledků.

Vyžaduje se:

největší pohyblivost,

použití překvapení, ale též opevňování terénu. Nepř. leectvo o plném početním stavu a s úplnou válečnou výzbrojí;
a zbraně, jichž honvédstvo nemá, jsou značkovány.

Skutečnosti se nejlépe přiblížíme:

když provedeme co nejvíce bojových cvičení s jednotkami o plném početním stavu a s úplnou válečnou výzbrojí;

když používáme části trénu, hlavně bojového;

když přiběříme k bojovým cvičením i telefonisty jednotek a když neopomineme též zásobování materiálem a ošetřování raněných.**)

K skutečnosti blíže nás přivede:

cvičení s ostrými náboji,

zavedení námahy a strádání při cvičeních, aniž v těch věcech nadsazujeme,

každodenní potyčky a překvapení jako ve válce.

*) A. V. J. I., čl. 30.

**) A. V. J. I., čl. 28.

Leč jak velitel, tak i jednotky musí si uvědomiti, že ani největší třenice a těžkosti, které se při cvičeních vyskytují nebo jsou citelné v míru, nepřibližují se ani zdaleka daným případům ve válce, zvláště ne na poli zkoušek mravních sil.“ (3)

„Při provádění bojových fází a bojového cvičení držíme se tohoto způsobu:

vedoucí cvičení nechť si zvolí jako předmět bojového cvičení některou podrobnost z boje pěchoty;

nechť si obhlédne nejvhodnější terén odpovídající cíli zvoleného bojového detailu;

nechť si připraví námět odpovídající účelu cvičení a terénu;

nechť si vypracuje také provedení, které nejlépe vystihne cíl cvičení;

nechť ještě doma a co možná i v terénu před provedením probere způsob provedení s důstojníky, při menších jednotkách s poddůstojníky a cvičenci, potom nechť nařídí provedení cvičení jednotkou a po provedení nechť následuje rozprava. (P-I-1, 551.)

Takto předem vymýtíme cvičení nepravého směru. V terénu samém můžeme takto uspořít zdlouhavé, čas zabírající úvodní výklady. Celý čas můžeme věnovati praktickému provedení; o chybně provedených podrobnostech můžeme si pohovořiti při cvičení a můžeme je i zopakovat.“ (4)

Velitelé jsou povinni vésti „poznámkové knížky“, do nichž zapisují bojová cvičení, jež prováděli (námět, způsob provedení).

„Poznámková knížka umožní veliteli, aby mohl kontrolovat a měl přehled o osnovaných bojových cvičeních se stanoviska provedení. Ale může z ní čerpat i ze zaznamenaných zkušeností pro výcvik v budoucím roce, jakož i lehce zpravit svého nástupce.“ (8)

Následují pokyny pro sestavování námětů.

Nepřítele lze představovati dvojím způsobem:

značkaři a

značková jednotka.

„S jednoduchými značkaři označujeme jen nejpřednější čáru nepřítelů a jeho některé boj. prostředky více méně v ztrnulé formě. Na jejich bojové chování klademe menší důraz.

Značková jednotka se chová jako v boji s tím rozdílem, že její chování zhruba je ustálené úmyslem velitele cvičení. Tento způsob značkování je poučnější a proto ho používáme co nejvíce. (11).

Aby se jednotka dobře vžila do situace, je třeba zásadně pracovat alespoň se značkaři, a není-li jich, s praporky.

„Nodky neopomíjíme značkovati jednotlivé moderní zbraně, kterých postrádá honvédstvo a které jednotka musí znát a musí vědět, jak jich užívá nepřítel. Obranu proti nim může si jednotka osvojit jen tehdy, když může aspoň společně pracovat s označenou zbraní. Takto můžeme též nejlépe zabrániti vzniku nesprávných pojmů“ (12).

Aby vynikly vlivy a dojmy válečné, jichž v míru není, zasahují rozhodčí.

Rozhodčí při znalosti rozhodnutí obou stran a podle úpravy velitele cvičení musí vhodným způsobem a včas oznámiti svá sdělení cvičící jednotce.

Především musí cvičící jednotku zpravit o nepřátelském a o vlastním účinku palby.

V úkolu svém mohou jen tak dostát, když navzájem budou v spojení co nejužším; konají rozmluvy, znají úmysly velitelů a disponují potřebnými pojiťky, aby mohli včas podávat své ocenění.

Své zprávy dávají v takové formě na vědomí velitelům a cvičící jednotce, aby tito sami mohli posoudit, jak se mají zachováti.

I při cvičeních proti značkařům musíme používatí rozhodčích (13).

Důležité jest ustanovení řádu o větších cvičeních:

„Čím větší svazek a čím více zbraní cvičíme, tím delší čas musíme věnovati bojovému cvičení, abychom zajistili skutečný dojem boje. Při těchto cvičeních musí si cvičící jednotka zvykati tomu, aby dovedla vyčkati, až se objeví účinek jejích různých zbraní. Směr palby a její usměrnění na jednotlivé části jednotky můžeme značkovati sice různými prostředky, ale účinek můžeme dáti pocítovat v míru jen poučováním a rozmluvami. Na vysvětlení účinku různých zbraní, hlavně však účinku dělostřelectva, třeba použít oné přestávky, kdy pýchota zdánlivě stojí beze vší příčiny a kdy by se účinek ve skutečnosti právě pocítoval.

Tuto práci musí vykonati podle úpravy vedoucího cvičení rozhodčí nebo zvláště vyslaní důstojníci (16').

A dále nařizuje, že se totéž bojové cvičení smí opakovati jen na jiném terénu.

Po německém vzoru se žádá:

„Zejména musíme klásti velkou váhu na to, aby se jednotka uměla pohybovati s největší jistotou a obratností jak v krytém terénu a v lese, tak i v noci a za mlhy. Toto třeba hodně dlouho cvičit.*)

Nesmíme však zapomínati, že za takovýchto okolností jen nejjednodušeji provedené výkony dosahují výsledků“ (18).

Následuje odstavec o závěrečné rozpravě při cvičení.

Ředitel cvičení má zdůrazniti při rozpravě čerpané poučení nebo nedostatky, jež vyplývají z chování velitelů, z rozhodnutí, z rozkazů a z jich provedení.

Nechť ostře vyhraní spojitost cvičení s válečným účelem.

Při kritice rozhodnutí nemá zdůrazňovati uhodnutí nejlepší taktické možnosti, nýbrž rychlost, promyšlenost, sílu, jasnost, možnost provedení učiněného rozhodnutí a správné provedení daného rozkazu.

Při provedení nutno položití hlavně důraz na cílevědomou důslednost a schopnost přizpůsobiti se poměrům.

V témž duchu mají mluviti i přítomní představení.

Rozpravy musí býti krátké, podstatné, důkladné. Ne mnoho slov, ale čerpané poučení je hlavní.

Poněvadž při výcviku sledujeme cíl, abychom rozvinuli v našich honvědech velení a bojový způsob bez ohledu na pořadí, užijeme každé příležitosti v rozpravě, abychom velitelům i jednotkám vštípli sebedůvěru, sebevědomí a jistotu. Je-li poukázováno na nedostatky, je dobré vyzvednouti vždy, co bylo učiněno správně.

*

*) A. V. J. I., čl. 27.

Hlavním požadavkem, kladeným na Cvičební řád je, domnívám se, aby jasně a srozumitelně vyjádřil cíl, k němuž se má spěti, a označil cesty, jimiž se třeba dáti.

V té příčině řekli jsme to již s počátku, MCŘP vyhovuje. Vi, co chce a jasně to říká.

C o c h c e t e d y ?

Chce především vytvořiti „výborné, národně přesvědčené vojsko, neboť jím stojí nebo padá vlast.“ (MCŘP, 101.) —

V něm přičkl pěchotě místo nesporně první, nejdůležitější, nejslavnější, protože největší.

Jakou má býti tato pěchota?

Má býti útočného ducha, sebevědomá, jista vítězstvím za všech okolností. Tato pěchota, zdá se, bude útočiti stále, obrana je pro ni skoro situací urážlivou. (MCŘP, 111, 22.) — Armáda nemá dosti materiálu. Nevadí, pěchota bude útočiti i bez podpory ostatních zbraní.

Co ji k tomu opravňuje? Její lepší výcvik (= hodnota vojenská) a její vyšší hodnota mravní. MCŘP chce tedy vytvořiti kvalitní, národní pěchotu, krajně útočného ducha.

Rozhodnuv, jaký má býti celek, řád nám praví, která je jeho představa o jednotlivcích, o velitelích a o prostých vojínech.

Nedefinuje sice velitele sama o sobě, stanoví však, jakým má býti k podřízenému a na jakém základě spočívá jeho vliv a zdárné uplatnění.

Spočívá na autoritě, jež je podmíněna osobní hodnotou velitelovou, jeho převahou mravní, duševní, tělesnou (!) i odbornou.

Velitel maďarský není jen příkladem, je **vzorem pro podřízené.**

Má-li jím býti, musí míti „především charakter“ pojem, jímž tak výstižně franc. Zatímni řád pěchoty, II. díl, č. 40, vyslovuje přední požadavek, kladený na velitele.

Jakým má býti maďarský vojín?

„— hrdým na svůj vojenský stav, otužilým a veselým (příl. a, 26.).

Které jsou taktické zásady, podle nichž je cvičena tato pěchota?

Viděli jsme, že útočný duch je měřítkem její hodnoty. Není-liž to tedy útok, v němž by se jevil a uplatnil?

MCŘP nemluví o opevněné frontě; nepředpokládá jí tedy? Pak tedy počítá jen s operacemi převážně útočnými ve volném terénu.

V nich tedy je cvičena maďarská pěchota.

Jeho pěchota chce uplatniti svou převahu v bojích nočních, mlže, nepohodě, v nepřehledném terénu, kde materiál se neuplatní a osobní zdatnost vynikne.

To jsou tedy zásady pro její výcvik.

K čemu se připravuje výcvikem (pobytem na vojně)? MCŘP je stručný a přímý: **k válce.** Účelem pak všech výcvikových odvětví je příprava pro boj. S hlediska boje jsou tříděna a oceňována jednotlivá výcviková odvětví a na první místo je stavěna výchova duše (nevažitelných veličin mravních).

Z výcviku technického „nejdůležitějším odvětvím boj. výcviku je výcvik střelecký“ (106). Vskutku, předním činitelem v útoku i v obraně je **palba**. Tělocvuk připravuje vojína pro zteč, atd., atd. Nepochybně, pisatelé MCŘP vědí, kterými cestami je třeba se dáti, když si byli dobře stanovili cíl.

Když byl MCŘP stanovil všeobecně zásady výcviku, přechází k podrobnostem, týkajícím se jednotlivce (přil. a) a pak jednotlivých jednotek (prozatím příloha c).

Vyzvedněme jeho hlavní názory a nařízení o výcviku jednotek! Jsou to:

1. Nikdy neprováděti boj. cvičení na cvičišťích, nýbrž jen v terenu.*)

2. Přiblížiti se co nejvíce skutečnosti (zajímavý požadavek opevnování terénu).

3. Velitelé i jednotky se musí chovati naprosto bojově.

4. Na moderní zbraně, jichž honvédstvo nemá, se nesmí zapomínati.

Není tedy pochyby, že najde-li MCŘP dobré vykonavatele, nástroj, který bude ukován, nesmí býti podceňován.

K tomu se druží ještě jiná okolnost, o níž se řád zmínil v odst. 101 slovy „rodina a škola“. — Připravuje-li maďarská rodina a škola jinocha ideově a mravně pro službu vojenskou, není tím řečeno vše. V pravdě se této přípravě, ale rozšířené i na ostatní výcviková odvětví, zúčastní celá maďarská společnost, jež tak pomáhá armádě **cvičiti občany pro válku**.

Tak na př. branná příprava se počíná od 12. roku a jejím účelem je připravit mladého občana do té míry, aby po nastoupení činné služby v nejkratší době mohl jíti do pole.

Je též známo, že na př. celní stráž, policie, četnictvo, říční stráž, třebaže podléhají různým civilním ministerstvům, jsou vojenské útvary se stejným výcvikem jako honvédstvo (společné kursy specialistů). Vidíme tedy kovati pěchotu — a lze říci armádu — jakožto nástroj útočný, a shledáváme veliké úsilí celého národa i mimo armádu.

K čemu to všecko? Kde jsou nepřátelé? Není-liž však armáda nástrojem státní politiky? Kterou myšlenkou tedy je tato ovládána? Maďaři se jí nijak netají. Chtějí obnoviti velké Uhry, tisíciletý uherský stát! „Nem, nem, — soha“ — třikráte nikdy neuznají trianonského míru! Je třeba ještě jiného vysvětlování?

Zastavme se ještě u jedné otázky. Řekli jsme, že maďarská pěchota se spoléhá na svůj lepší výcvik, mravní výši, krátce na svoji vyšší bojovou hodnotu (kvalitu).

Čtenář se dočetl, že důkladný výcvik jednotlivce je základním kamenem pro výcvik celé armády a měřítkem její jakosti (92).

Nuže, kolik naň věnuje MCŘP, předpis to vojska námezdného a kolik náš P—I—1, předpis armády se zkrácenou voj. službou?

*) Kromě toho opakovati totéž cvičení (tentýž námět) na téže terénu, aby se dosáhlo „ukázkového provedení“, je přísně zakázáno.

Srovnajme jejich časový rozvrh!

Doba	Maď. řád. (příloha a)	P—I—1 (41—44)
1.—8. týden	Výcvik na úderníku, obsluha kulometu a semknuté i bojové tvary družstva.	Výcvik jednotlivce a v roji. Musí býti schopen pro strážní službu.
8.—12. týden	Výcvik specialistů, družstva až i čety. Schopnost pro službu strážní, asistenční a službu v poli —	Počátek výcviku specialistů, družstva a čety —
12.—16. týden	Dokončí družstvo a četou; je bojeschopný —	Musí býti schopen odejiti do pole.

Uvědomíme-li si, že na př. v německé námezdné armádě trvá výcvik jednotlivce 6 měsíců, musí nám býti shoda mezi výcvikovými obdobími naší kádrové armády a maďarské námezdné armády při nejmenším nápadná.

Vždyť jsou to období, hodící se tak pro 2letou vojenskou službu nebo ještě kratší.

Není-li na maďarské straně zdůraznění počátečního výcviku jen slovním manévrem? Ale při důslednosti a promyšlenosti maďarských autorů se zdá, že věc má svůj háček jinde a že námezdná maďarská armáda je slovním manévrem, za nímž se skrývá, ne-li armáda se všeobecnou brannou povinností a 2—3letou službou, jistě častá výměna vojáků, třebaže v seznamu je stále tentýž Nagy János.

*

Je-li samozřejmé, že posláním vojska je boj, je neméně zřejmé, že to bude boj s nepřítelem. Studovati a znáti tohoto nepřítele je tedy právě tak důležité, jako znáti sama sebe. Od počátku naší samostatnosti se Maďaři loyálně prohlašují za naše nepřátele. Bylo tedy a je naší povinností je důkladně studovati, abychom nebyli překvapeni.

Toto překvapení by mohlo též záležeti v nesprávném ocenění protivníkovy úsilí (materiálního i mravní mobilisace myslí). Vítězný stát je nakloněn podceňovati toto úsilí. V desátém výročí Republiky je mnoho oslav a obdivu pro vykonanou práci. I protivník pracoval a pracuje. Jen srovnáním výsledků obou úsilí lze nabýti správné rozvahy.

Je tedy nutné toto pojednání, jehož účelem jest osvětliti cíl a plán úsilí našeho jižního souseda, doplniti ještě rozbořem již dosažených výsledků.

To přenecháváme povolnějšímu peru.